

สมุนไพรเพื่อสุขภาพ

โครงการสมุนไพรเพื่อการพึ่งตนเอง

มูลนิธิสุขภาพไทย

www.thaihof.org

อังกาบหนู สมุนไพรไม้ประดับ

กินทั่วไปที่สนใจไม้ดอกไม้ประดับย่อมรู้จักต้นอังกาบหรือพืชจำพวกอังกาบ ซึ่งในประเทศไทยมีรายงานว่าพบพืชชนิดนี้ถึง 7 ชนิด คือ

1) อังกาบเขา *Barleria biloba* J.B. Imlay เป็นไม้พุ่มขนาดเล็ก

2) อังกาบ *Barleria cristata* L. เป็นไม้พุ่มขนาดเล็ก เป็นพันธุ์ที่ใช้ปลูกเป็นไม้ประดับทั่วไป ดอกสีม่วงและขาว ซึ่งมีสรรพคุณทางยาที่แตกต่างกัน

3) ไม้เท้าฤๅษี *Barleria longiora* L.f. เป็นไม้พุ่มขนาดเล็ก พบเฉพาะในภาคใต้ ดอกสีขาว เป็นท่อยาว

4) เสลดพังพอนตัวผู้ *Barleria lupulina* Lindl. ซึ่งเป็นสมุนไพรที่รู้จักกันดี แต่ในทางวิชาการถือว่าเป็นไม้นำเข้ามาจากต่างประเทศ มีดอกสีเหลือง

5) อังกาบหนู *Barleria prionitis* L. เป็นไม้นำเข้ามาจากต่างประเทศเช่นกัน มีดอกสีเหลืองเช่นกัน

6) ต้นระงับหรือระงับพิษ *Barleria siamensis* Craib เป็นไม้พุ่มขนาดเล็ก ดอกสีม่วง และ 7) ลังกรณี *Barleria strigosa* Willd. เป็นไม้พุ่มขนาดเล็ก ดอกสีม่วง

อังกาบทั้ง 7 ชนิดนี้ ส่วนใหญ่มีการนำมาใช้เป็นไม้ประดับ และกรมป่าไม้มีรายงานว่าอังกาบที่นำเข้ามาจากต่างประเทศจำนวน 2 ชนิด คือ เสลดพังพอนตัวผู้และอังกาบหนู เสลดพังพอนตัวผู้มีส่วนผสมสรรพคุณสมุนไพรค่อนข้างมากแล้ว

จึงขอกล่าวแนะนำถึงอังกาบหนู

!แม้ว่ากรมป่าไม้จะรายงานให้อังกาบหนูเป็นไม้ต่างประเทศที่นำเข้ามาปลูกในประเทศไทย แต่พบข้อมูลที่ว่า อังกาบหนูมักพบขึ้นหนาแน่นเป็นวัชพืชอยู่ตามเขาหินปูนในที่แห้งแล้งทางภาคใต้และภาคตะวันตกเฉียงใต้ของไทย และมีเขตการกระจายพันธุ์ทั่วไปในแอฟริกา ปากีสถาน อินเดีย พม่า มาเลเซีย รวมไปถึงภูมิภาคอินโดจีน

อังกาบหนู มีชื่อสามัญภาษาอังกฤษว่า porcupine flower เป็นไม้พุ่มขนาดเล็ก ในช่วงฤดูร้อนส่วนของลำต้นเหนือดินมักจะแห้งตาย

แต่ส่วนรากยังคงมีชีวิตอยู่ ส่วนของลำต้นเหนือดินจะเจริญขึ้นใหม่อีกครั้งหนึ่งในช่วงฤดูฝน การใช้ประโยชน์ทางยามีรายงานการใช้ประโยชน์ เช่น

ใบ น้ำคั้นจากใบทาแก้คันทำแตกได้ ใช้

เคี้ยวแก้อาการปวดฟัน ใบ ใช้ผสมกับน้ำผึ้งช่วยรักษาโรคเลือดออกตามไรฟัน น้ำคั้นจากใบใช้หยอดหู แก้หูอักเสบได้ ใช้แก้พิษงู ช่วยรักษาโรคคัน แก้อัมพาต โรคปวดตามข้อ บวม ใช้ทาแก้ปวดหลัง แก้ท้องผูก แก้โรคไขข้ออักเสบ หรือนำมาผสมกับน้ำมันหาวใช้แก้ช้ำก้น หรือใช้ผสมกับน้ำผึ้งรักษาเลือดออกตามไรฟัน

ราก นำมาตากแห้งแล้วนำมาต้มเป็นยาดื่มช่วยขับเสมหะ ใช้เป็นยาแก้ฝี ยาลดไข้ เมื่อเอารากมาผสมกับน้ำมันหาวแก้ช้ำก้น แก้อาหารไม่ย่อย สารสกัดจากรากอังกาบหนูมีฤทธิ์ในการคุมกำเนิด โดยมีการทดลองในหนูเพศผู้ นานติดต่อกัน 60 วัน พบว่าสามารถคุมกำเนิดได้ 100% เนื่องจากสารสกัดดังกล่าวมีฤทธิ์ในการรบกวนการสร้างอสุจิ ลดจำนวนอสุจิ และทำให้การเคลื่อนไหวของอสุจิลดลง โดยสารสกัดจากรากอังกาบหนูนั้นส่งผลต่อการสร้างอสุจิ

มติชน สุดสัปดาห์

Matchon Weekend
Circulation: 500,000
Ad Rate: 480

Section: First Section/-

วันที่: ศุกร์ 9 - พุธสัปดาห์ 15 มีนาคม 2561

ปีที่: 38

ฉบับที่: 1960

หน้า: 102(กลาง)

Col.Inch: 71.95 Ad Value: 34,536

PRValue (x3): 103,608

ศิลปิน: สีสี่

คอลัมน์: สมุนไพรเพื่อสุขภาพ: อังคาบทนุ สมุนไพรไม่ประดับ

ทำให้โครงสร้างและหน้าที่ของอสุจิผิดปกติไป
รากและดอก อังคาบทนุนำมาตากแห้งใช้ปรุง
เป็นยาสมุนไพร ช่วยบำรุงธาตุในร่างกาย ช่วย
เจริญธาตุไฟได้ดี**รากหรือใบ** ใช้เป็นยาลดไข้ ใช้
ผสมกับน้ำมันช่วยรักษากลากเกลื้อน หาก
นำมาใช้ทุกส่วนหรือเรียกว่า**ทั้ง 5 ส่วน**ของต้น
อังคาบทนุก็ใช้เป็นยาแก้ไข้ช้ออักเสบได้

ในประเทศอินเดียซึ่งมีการใช้สมุนไพร
จำนวนมากนั้น ภูมิปัญญาดั้งเดิมที่สืบทอดจาก
อดีตสู่ปัจจุบันยังมีการใช้อังคาบทนุเป็นยาค่อนข้าง
ช้ำมาก เรียกได้ว่าเป็นสมุนไพรประจำบ้านที่
ประชาชนสามารถใช้พึ่งตนเองได้กันทั่วไป ซึ่ง
พอประมวลการใช้ประโยชน์ของคนอินเดีย ดังนี้

ใบ ส่วนของใบนำมาต้มกับสารสกัดที่ได้จาก
พืชในสกุล *Acacia* ที่เรียกว่า กัตตา (Kattla)
ใช้เป็นน้ำยาล้างปาก ช่วยทำให้เลือดหยุดไหล
ออกมาจากช่องเหงือก ทำให้ฟันแข็งแรง พืช
ในกลุ่มอังคาบทนุยังช่วยลดอาการคันของเลือดใน
ตับ ทั้งแบบเฉียบพลันและเรื้อรัง ใช้รักษาอาการ
ดีซ่าน ขับปัสสาวะ บำรุงตับ ใบนำมาบดให้
แหลกพอกตามบริเวณลำตัวที่มีอาการปวด ใน
ช่วงฤดูฝนชาวบ้านมักมีอาการเท้าแตก ก็จะนำ
น้ำคั้นจากใบทาแก้เท้าแตก

นอกจากนี้ ยังใช้พอกบริเวณที่มีอาการ
คันหรือบริเวณที่มีอาการอักเสบ

คอนอินเดียยังใช้ **น้ำคั้นจากใบ** ผสมกับ
น้ำตาลกินแก้หืดหอบ น้ำคั้นจากใบผสม
กับน้ำผึ้ง กินครั้งละ 2 ช้อนชา วันละ 2 ครั้ง

จะช่วยลดอาการไอ ไอกรน ลดเสมหะ ลดไข้
น้ำคั้นจากใบใช้หยอดหู เมื่อมีอาการเจ็บในหู
เปลือกลำต้น นำมาบดให้เป็นผงกินครั้งละ
ครึ่งช้อนชา วันละ 2 ครั้ง ช่วยลดอาการปวด
จากไขข้ออักเสบ

ราก นำมาทำให้ละเอียดใช้ใส่บริเวณที่เป็น
ฝีหนอง รากนำมาต้มใช้เป็นน้ำยาบ้วนปาก

ทั้งต้น นำมาสกัดเอาน้ำมันมาวดศีรษะ
ทำให้ผมดำ ทั้งต้นนำมาต้มดื่มครั้งละ 50-100
มิลลิลิตร แก้โรคเกาต์ ไขข้ออักเสบ อาการ
บวมตามตัว ลดอาการอักเสบตามข้อ ใช้เป็น
สมุนไพรเพิ่มอสุจิ โดยนำทั้งต้นนำมาทำให้แห้ง
บดเป็นผง ใช้ครั้งละ 6 กรัม ผสมกับน้ำผึ้งกิน
ในกรณีที่ต่อมน้ำเหลืองบวมให้นำรากมาทุบให้
แหลก นำไปแช่ในน้ำซาวข้าว พอกบริเวณที่บวม
ยอตอ่อน นำมาเคี้ยวในกรณีที่แผลในปาก

กิ่ง ใช้เคี้ยวแทนการแปรงฟัน ในสมัย
พุทธกาลมีการใช้กันมาก

ทหลายท่านคงนึกไม่ถึงว่า อังคาบทนุ พืช
สมุนไพรต้นน้อยๆ หรือบางคนเห็นเป็น
วัชพืชนั้น

นอกจากให้ความสวยงามแบบไม่ประดับ
แล้ว

**ยังมีสรรพคุณทางยาที่น่าสนใจนำ
เรียนรู้นำมาใช้ดูแลสุขภาพด้วย ●**